

Minister Klimatu i Środowiska

DPN-WZE.0500.8.2026.JM
4317940.17566093.14491051
Warszawa, 26-05-2026

Dotyczy: Odpowiedź na interpelację Pana Posła Marka Matuszewskiego nr 16362 w sprawie transformacji energetycznej i redukcji emisji dwutlenku węgla

Pan Włodzimierz Czarzasty, Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację Pana Posła Marka Matuszewskiego nr 16362 w sprawie transformacji energetycznej i redukcji emisji dwutlenku węgla przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska, z wykorzystaniem informacji otrzymanych z Ministerstwa Energii

1. Jakie są aktualne cele redukcji emisji CO w sektorze energetycznym i przemysłowym?

Cele redukcji emisji gazów cieplarnianych dla energetyki i przemysłu objętych systemem EU ETS, zakładają ograniczenie emisji o 62% do 2030 r. w stosunku do poziomu z 2005 r. Należy podkreślić, że jest to cel ogólnounijny, a państwa członkowskie nie mają określonych specyficznych celów w ramach ETS. W związku z tym, sektory przemysłowe i energetyka w Polsce nie mają nałożonych konkretnych celów redukcji.

2. Jakie inwestycje w OZE i magazynowanie energii zostały zrealizowane w ostatnich latach?

Na przestrzeni ostatnich lat sektor OZE w Polsce rozwijał się dynamicznie, co przekłada się zarówno na rosnący udział mocy odnawialnych w krajowym miksie energetycznym, jak i na coraz większy odsetek czystej energii w strukturze produkcji i wykorzystania energii. Tylko od 2024 r. wdrożono w Polsce ok 9 GW nowych mocy OZE, zwiększając istotnie udział źródeł odnawialnych w strukturze mocy zainstalowanej w krajowym systemie energetycznym (KSE) do 50,04% oraz podnosząc udział czystej energii w całkowitej produkcji energii elektrycznej w 2025 r. do poziomu 31% (wg danych Agencji Rynku Energii).

Po 2024 r. Polska utrzymała bardzo wysokie tempo rozwoju odnawialnych źródeł energii. Moc zainstalowana OZE wzrosła z ok. 33,6 GW w 2024 r. do ponad 37,1 GW w 2025 r., co oznacza przyrost rzędu ponad 3,5 GW rocznie, zaś głównymi technologiami napędzającymi rozwój były fotowoltaika oraz energetyka wiatrowa na lądzie. W tym samym okresie udział OZE w produkcji energii elektrycznej zwiększył się z 29,4% w 2024 r. do ok. 33,4% w 2025 r., a trend wzrostowy utrzymuje się również w 2026 r. Wzrost udziału OZE w całkowitej produkcji energii elektrycznej wynosił w tym okresie ok. 3–4 p.p. rocznie, pomimo dużej zmienności warunków pogodowych.

Zgodnie z danymi Agencji Rynku Energii, na koniec lutego 2026 roku, moc zainstalowana w OZE w Polsce wynosiła 38,93 GW, z czego:

- Elektrownie słoneczne – 25,6 GW
- Elektrownie wiatrowe – 10,8 GW

- Elektrownie biogazowe – 0,33 GW
- Elektrownie biomasowe – 1,00 GW
- Elektrownie wodne – 0,99 GW

Dynamiczny rozwój OZE jest wspierany przez rozwój magazynów energii zarówno prosumenckich, jak i wielkoskalowych. O skali rozwoju sektora energetyki obywatelskiej i popularności rozwiązań zeroemisyjnych opartych na OZE, świadczy również fakt, że liczba prosumentów zgodnie z danymi ARE na koniec 2025 r. przekroczyła 1,62 mln, posiadających mikroinstalacje o mocy 13,29 GW, a liczba magazynów energii (wzrost o ok. 200 tys r/r) zainstalowanych w systemie osiągnęła 114 418, z czego 110 985 stanowiły magazyny prosumenckie.

Polska konsekwentnie przyspiesza transformację energetyczną, traktując odnawialne źródła energii jako fundament suwerenności energetycznej i stabilizacji kosztów energii elektrycznej.

Kluczowym filarem bezpieczeństwa energetycznego staje się energetyka rozproszona, oparta na mikroinstalacjach prosumenckich, biogazowniach, klastrach i spółdzielniach energetycznych, a także na magazynach energii oraz wielkoskalowych instalacjach PV i wiatrowych – zarówno na lądzie, jak i na morzu.

Rozproszona produkcja energii ze źródeł odnawialnych wyraźnie wzmacnia odporność krajowego systemu elektroenergetycznego, zwiększając jego zdolność do reagowania na zakłócenia i zapewnienia ciągłości dostaw energii. Ma to szczególne znaczenie w kontekście rosnącej roli elementów lokalnych i bilansowania energii blisko miejsca jej wytworzenia. Na aukcjach OZE, które odbyły się w lipcu 2025 roku zakontraktowano 480 313,33 MWh w przypadku instalacji mniejszych niż 1MW (o 1,7% mniej niż w poprzedniej aukcji) w koszyku Onshore, PV oraz 15 799 663,74 MWh przy instalacjach powyżej 1MW w tym koszyku (2,7% więcej niż w poprzedniej aukcji).

Należy podkreślić, że OZE odgrywają pozytywną rolę w systemie energetycznym m.in. poprzez zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, zarówno w wymiarze krajowym i lokalnym, umożliwienie obywatelom i przedsiębiorcom na efektywne obniżenie rachunków za energię zwiększając ich niezależność energetyczną, a także wpływają na oszczędności na imporcie paliw kopalnych, co jest szczególnie istotne w warunkach obecnych kryzysów geopolitycznych. Rozwój OZE w latach 2024–2026 realnie ogranicza zapotrzebowanie Polski na import paliw kopalnych, przyczyniając się do budowy niezależności energetycznej oraz redukcji kosztów związanych z importem energii i surowców energetycznych. Oszczędności te wzmacniają krajową gospodarkę i poprawiają bilans handlowy.

3. Jak Ministerstwo monitoruje postęp transformacji energetycznej w kraju?

Postęp transformacji energetycznej w Polsce jest monitorowany przede wszystkim poprzez coroczną krajową inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych, obejmującą pełne szeregi czasowe oraz szczegółowy podział na sektory i gazy. W obszarze EU ETS śledzenie postępu odbywa się poprzez analizę emisji w sektorach objętych systemem, głównie w energetyce i przemyśle, z wykorzystaniem danych o spalaniu paliw i produkcji energii, które dominują w krajowym bilansie emisji Raport, będący krajowym raportem inwentaryzacyjnym przygotowywanym corocznie przez KOBiZE na potrzeby sprawozdawczości wobec UE i UNFCCC, odnosi te emisje do unijnego celu redukcyjnego względem roku 2005, co pozwala ocenić stopień realizacji zobowiązań dla tego obszaru. W obszarze non-ETS (ESR) monitoring polega na agregacji emisji z sektorów takich jak transport, budynki, rolnictwo czy odpady i porównywaniu ich z krajowym celem redukcyjnym przypisanym Polsce. Dane te

są raportowane w ujednocionej metodologii zgodnej z wytycznymi IPCC oraz podlegają corocznym przeglądom międzynarodowym, co zapewnia ich porównywalność i wiarygodność. Dodatkowo stosuje się rekalkulacje historycznych danych w przypadku zmian metodologicznych, aby zachować spójność trendów emisji w czasie. Cały system monitoringu opiera się więc na ilościowej analizie emisji w podziale na sektory ETS i non-ETS oraz ich odniesieniu do przyjętych celów redukcyjnych.

4. Czy istnieją programy wsparcia dla przedsiębiorstw w celu modernizacji procesów i ograniczenia emisji?

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

Obecnie trwa okres przejściowy pomiędzy perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2021–2027 a nową perspektywą finansową planowaną na lata 2028–2034. Na tym etapie nie zapadły jeszcze ostateczne rozstrzygnięcia dotyczące zakresu i form wsparcia przewidzianych dla przedsiębiorstw w kolejnej perspektywie finansowej.

Programy operacyjne realizowane w ramach obecnej perspektywy, takie jak Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS) oraz Regionalne Programy Operacyjne (RPO), wchodzi w kluczowy etap realizacji, wiele programów znajduje się już w fazie finalizowania kontraktowania środków. Oznacza to, że aktualnie dostępnych naborów jest relatywnie niewiele, a wsparcie dla części obszarów będzie ponownie uruchamiane dopiero w ramach kolejnej perspektywy finansowej.

Zgodnie z obowiązującą linią demarkacyjną, wsparcie w zakresie poprawy efektywności energetycznej oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych dla przedsiębiorstw jest realizowane:

- na poziomie krajowym – dla dużych i średnich przedsiębiorstw oraz dla przedsiębiorstw z kategorii small mid-caps, głównie w formie instrumentów finansowych,
- na poziomie regionalnym – w odniesieniu do małych i mikroprzedsiębiorstw.

W ramach programu FEnIKS realizowane jest m.in. działanie FENX.01.01 Efektywność energetyczna, w ramach którego przedsiębiorcy mogli ubiegać się o wsparcie na przedsięwzięcia obejmujące w szczególności:

- modernizację energetyczną budynków zakładowych,
- poprawę efektywności energetycznej procesów wytwórczych,
- zwiększenie efektywności energetycznej systemów obiegu mediów, ciągów transportowych oraz systemów pomocniczych w zakładach produkcyjnych (w tym kotłowni, instalacji odzysku ciepła z procesów przemysłowych czy systemów oświetlenia),
- instalację odnawialnych źródeł energii,
- instalację urządzeń do produkcji, magazynowania, tankowania lub transportu wodoru.

Należy jednak podkreślić, że w programie FEnIKS nie są obecnie dostępne wolne środki na wsparcie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. Dotychczas ogłoszono dwa nabory wniosków, przy czym nie planuje się uruchamiania kolejnych. Drugi nabór, zakończony 13 marca 2026 r., cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem – wartość złożonych wniosków była blisko trzykrotnie wyższa niż alokacja przeznaczona na ten nabór, która jednocześnie stanowiła całość dostępnych środków dla tego instrumentu finansowego w ramach obszaru wsparcia.

Pierwszy nabór, o charakterze konkurencyjnym, był dedykowany wyłącznie średnim przedsiębiorstwom i prowadzony był w terminie od 23 sierpnia 2024 r. do 12 grudnia 2024 r. Drugi nabór skierowany był do średnich i dużych przedsiębiorstw i trwał od 28 listopada 2025 r. do 13 marca 2026 r.

W ramach programu FEnIKS do redukcji emisji przyczyniają się również działania takie jak:

- Działanie FENX.02.01 Infrastruktura ciepłownicza (Wysokosprawna kogeneracja, efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy z niskimi emisjami w cyklu życia).
- Działanie FENX.02.02 Rozwój OZE (Budowa, przebudowa, modernizacja i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania biometanu oraz w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła z biogazu oraz z biomasy wraz z ewentualnymi magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE).

Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 (FENG)

Aktualnie przedsiębiorcy zainteresowani realizacją inwestycji w zakresie poprawy efektywności energetycznej oraz redukcji emisji mogą korzystać z instrumentów oferowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 (FENG), z Działania FENG.03.02 – Zielony Fundusz Gwarancyjny, którego operatorem jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Celem tego instrumentu jest zwiększenie skali transformacji energetycznej przedsiębiorstw poprzez zapewnienie dostępu do finansowania dłużnego, w tym finansowania inwestycji oraz innych kosztów związanych z realizacją działań proklimatycznych. Finansowanie może być przeznaczone m.in. na inwestycje poprawiające efektywność energetyczną. Z instrumentu mogą korzystać mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa, a także przedsiębiorstwa z kategorii small mid-caps oraz mid-caps. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie Banku Gospodarstwa Krajowego: <https://www.bgk.pl/produkty/gwarancjaekomax/#c32706>

Programy realizowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Lista programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na 2026 r. zawiera programy wsparcia dla przedsiębiorców w zakresie rozwoju OZE i efektywności energetycznej. Są to m.in. programy:

- Przemysł energochłonny – OZE
- Energia dla wsi
- Kogeneracja dla Energetyki i Przemysłu
- Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)
 - Część 1) Poprawa efektywności energetycznej (wraz z instalacją OZE) w dużych i średnich przedsiębiorstwach
 - Część 2) Rozwój OZE
 - Część 4) Sieć ciepłownicza/chłodnicza efektywny system ciepłowniczy
 - Część 5) Źródła wysokosprawnej kogeneracji

Aktualna lista programów wraz z terminami planowanych naborów dostępna jest na stronie NFOŚiGW: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/harmonogram-naborow>.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

W większości przypadków nabory w ramach programów realizowanych ze środków KPO zostały już sfinalizowane i obecnie trwa realizacja projektów.

- B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych

Alokacja: 173 mln EUR

Celem inwestycji jest modernizacja systemów ciepłowniczych oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprzez wdrażanie nowoczesnych i efektywnych źródeł ciepła. Wsparcie przeznaczone jest dla przedsiębiorców w rozumieniu ustawy Prawo przedsiębiorców, prowadzących działalność w zakresie wytwarzania i dostarczania ciepła.

- B2.1.1 Inwestycje w technologie wodorowe, wytwarzanie, magazynowanie i transport wodoru

Alokacja: 535 mln EUR

Inwestycja ma na celu rozwój polskiej gospodarki wodorowej oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru. Działania koncentrują się na ograniczeniu zużycia paliw kopalnych oraz zastępowaniu wysokoemisyjnych źródeł energii nowoczesnymi technologiami wodorowymi.

Wsparcie obejmuje m.in. budowę instalacji do produkcji odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru o łącznej mocy co najmniej 315 MW, a także projektowanie i rozwój prototypów pasażerskich pojazdów kolejowych napędzanych wodorem lub zwiększenie zdolności produkcyjnych takich pojazdów.

Dofinansowanie jest przeznaczone dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terytorium Polski, w tym również przedsiębiorców zagranicznych posiadających oddziały w RP.

- E1.1 Wzrost wykorzystania transportu przyjaznego dla środowiska

Alokacja: 274 mln EUR

Działanie ma na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu, a także zwiększenie udziału paliw alternatywnych w transporcie.

Wsparcie skierowane jest do osób fizycznych, w tym osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, które planują inwestycje w rozwiązania transportowe przyjazne dla środowiska.

- E3.1.1 Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej

Alokacja: 1,1 mld EUR

Działanie ma na celu wspieranie rozwoju gospodarki nisko- i zeroemisyjnej poprzez inwestycje w projekty przemysłowe realizowane na rzecz sektora czystej mobilności oraz sektora energetycznego. Wsparcie udzielane jest w formie publicznej inwestycji kapitałowej w dedykowany Instrument, który finansuje projekty bezpośrednio w sektorze prywatnym, a także w podmiotach publicznych prowadzących zblizoną działalność.

O dofinansowanie mogli ubiegać się przedsiębiorstwa działające w formie spółek kapitałowych (spółki akcyjne oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością), w tym mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, spółki duże oraz spółki o średniej kapitalizacji.

- G1.1.3 Systemy magazynowania energii (wsparcie bezzwrotne)

Alokacja: 162 mln EUR

Działanie ma na celu zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej oraz zwiększenie efektywności wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wsparcie obejmuje instalację systemów magazynowania energii elektrycznej (BESS), które umożliwiają stabilizację pracy systemu energetycznego i lepszą integrację OZE.

O dofinansowanie mogli ubiegać się przedsiębiorcy (z wyłączeniem podmiotów sektora finansowego), spełniający definicję przedsiębiorcy zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014.

- G1.2.3 Sieci przesyłowe i inteligentna infrastruktura elektroenergetyczna

Alokacja: 757 mln EUR

Celem inwestycji jest rozbudowa, modernizacja oraz cyfryzacja sieci przesyłowych energii elektrycznej, a także ułatwienie integracji odnawialnych źródeł energii z krajowym systemem elektroenergetycznym. Działanie obejmuje m.in. budowę i modernizację linii przesyłowych, rozwój oraz unowocześnienie stacji elektroenergetycznych, a także wdrożenie nowoczesnych systemów informatycznych wspierających zarządzanie rynkiem energii.

Wsparcie dedykowano operatorowi systemu przesyłowego energii elektrycznej – Polskim Sieciom Elektroenergetycznym S.A.

- G1.2.4 Budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej

Alokacja: 790 mln EUR

Celem inwestycji jest wsparcie budowy, modernizacji oraz cyfryzacji sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej, w szczególności na obszarach wiejskich. Działanie ma na celu umożliwienie przyłączania nowych odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie niezawodności i elastyczności lokalnej infrastruktury elektroenergetycznej.

Wsparcie obejmuje realizację inwestycji polegających na budowie lub modernizacji sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej.

Beneficjenci: operatorzy systemów dystrybucyjnych energii elektrycznej.

- G3.1.4 Wsparcie na rzecz krajowego systemu energetycznego (Fundusz Wsparcia Energetyki)

Alokacja: 15 mld EUR

Celem inwestycji jest wsparcie zielonych rozwiązań usprawniających procesy energetyczne, prowadzących do poprawy efektywności sieci elektroenergetycznych, racjonalizacji zużycia energii oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii. Działanie ma przyczynić się do ograniczenia zależności Polski od paliw kopalnych oraz wspierać dalszą transformację energetyczną poprzez zwiększenie zdolności systemu energetycznego do integracji OZE.

Wsparcie realizowane jest w formie instrumentu finansowego udzielającego pożyczek podmiotom sektora prywatnego, gospodarstwom domowym oraz podmiotom sektora

publicznego zaangażowanym w podobną działalność. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia mogą być również podmioty z udziałem Skarbu Państwa.

Fundusze norweskie i EOG

Ministerstwo Klimatu i Środowiska we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odpowiada za przygotowanie i wdrażanie programu „Zielona transformacja”, którego całkowita wartość dofinansowania wynosi 160 mln euro.

Środki te zostaną przeznaczone na realizację przedsięwzięć w ramach 9 naborów konkursowych oraz 11 projektów predefiniowanych (pozakonkursowych).

Celem programu jest m.in.:

- adaptacja do zmian klimatu,
- zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
- ochrona różnorodności biologicznej,
- wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Umowa inauguracyjna wdrażanie programu została podpisana 20 kwietnia 2026 r.

Obszar 2 – Energia

W ramach obszaru 2 (Energia), przewidziano konkretne formy wsparcia skierowane do przedsiębiorstw, ukierunkowane na modernizację procesów energetycznych oraz redukcję emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie to koncentruje się na transformacji systemowej, przygotowaniu inwestycji i usuwaniu barier wdrożeniowych.

Nabór 2.3 – Magazynowanie energii dla rozwoju OZE

Nabór skierowany jest do przedsiębiorstw już działających w sektorze odnawialnych źródeł energii w Polsce. Dofinansowane będą średniej skali magazyny energii (1–10 MW) zintegrowane z istniejącymi instalacjami OZE, takimi jak farmy fotowoltaiczne czy parki wiatrowe.

Planowany zakres kwalifikowalnych działań obejmuje m.in.:

- projektowanie i uzyskiwanie pozwoleń (w ramach wsparcia fazy przygotowawczej),
- przyłączenia do sieci i integracja z istniejącą infrastrukturą OZE,
- budowa i montaż systemów magazynowania energii,
- wdrożenie zaawansowanych narzędzi zarządzania energią (BMS, EMS).

Preferowane będą projekty integrujące magazynowanie bezpośrednio w miejscu wytwarzania energii i obejmujące rozwiązania umożliwiające aktywny udział w rynku energii, np. świadczenie usług elastyczności i bilansowania.

Nabór ten stanowi realne wsparcie modernizacji procesów energetycznych i redukcji emisji poprzez efektywną integrację OZE i magazynowania energii.

Przewidywana wartość dofinansowania projektu: 200 tys. – 2,5 mln EUR.

Uprawnieni wnioskodawcy: przedsiębiorstwa będące producentami energii odnawialnej, z wyłączeniem operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych.

Budżet konkursu: 19,7 mln EUR.

Przewidywany termin ogłoszenia konkursu: Drugie półrocze 2026 r.

Nabór 2.2 – Wsparcie przygotowania projektów CCUS w Polsce

Nabór przewiduje dedykowane wsparcie dla przedsiębiorstw przemysłowych o wysokiej emisyjności, zwłaszcza z sektorów trudnych do dekarbonizacji. Celem konkursu jest przyspieszenie rozwoju projektów *Carbon Capture, Utilisation and Storage (CCUS)* w Polsce poprzez wsparcie przygotowania kluczowej dokumentacji niezbędnej do przyszłych inwestycji na dużą skalę.

Planowany zakres kwalifikowalnych działań obejmuje m.in.:

- Przygotowanie studiów wykonalności, koncepcji projektowych oraz dokumentacji FEED dla projektów CCUS obejmujących całość łańcucha wartości (wychwytywanie, transport, magazynowanie i wykorzystanie CO₂).
- Oceny oddziaływania na środowisko oraz pozwolenia.
- Opracowanie analiz technicznych, ekonomicznych i regulacyjnych niezbędnych do przygotowania projektu.

Program nie finansuje jeszcze budowy instalacji CCUS, jednak umożliwia przedsiębiorstwom realne wejście na ścieżkę głębokiej redukcji emisji poprzez przygotowanie do przyszłych inwestycji.

Przewidywana wartość dofinansowania projektu: ok. 500 tys. – 4 mln EUR.

Uprawnieni wnioskodawcy: przedsiębiorstwa oraz instytucje badawcze.

Budżet konkursu: 20 mln EUR.

Przewidywany termin ogłoszenia konkursu: Drugie półrocze 2026 r.

Nabór 2.1 – Wsparcie inwestycyjne dla lokalnych społeczności energetycznych

Nabór ukierunkowany jest na wsparcie istniejących klastrów energetycznych, spółdzielni energetycznych oraz obywatelskich społeczności energetycznych w realizacji zdecentralizowanych, kompleksowych projektów OZE, odpowiadających na lokalne potrzeby.

Zakres działań może obejmować:

- wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych,
- magazynowanie energii,
- rozwój lokalnych sieci energetycznych i inteligentnych systemów zarządzania energią,
- przygotowanie dokumentacji technicznej i analiz wykonalności,
- doradztwo techniczne, działania edukacyjne i budowanie potencjału.

Wsparcie może obejmować również współfinansowanie infrastruktury oraz transfer wiedzy, w tym z udziałem partnerów z Państw-Darczyńców. Choć skierowany głównie do klastrów i spółdzielni energetycznych, konkurs ten będzie wspierał projekty inwestycyjne prowadzące do rzeczywistego wytwarzania energii odnawialnej i zwiększenia zdolności jej magazynowania, równocześnie obejmując „miękkie” działania, takie jak doradztwo techniczne, budowanie potencjału, kampanie informacyjne oraz działania networkingowe, w celu wzmocnienia długoterminowej trwałości i skuteczności lokalnych inicjatyw OZE.

Przewidywana wartość dofinansowania projektu: ok. 2 - 4 mln EUR.

Uprawnieni wnioskodawcy:

- obywatelskie społeczności energetyczne, klastry i spółdzielnie energetyczne.
- Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki działające w imieniu lub na rzecz obywatelskich społeczności energetycznych.

Budżet konkursu: 32,8 mln EUR.

Przewidywany termin ogłoszenia konkursu: Drugie półrocze 2026 r.

Nabór 2.4 – Energia geotermalna

Program obejmuje również wsparcie rozwoju energii geotermalnej, która przyczynia się do dekarbonizacji systemów ciepłowniczych i pośrednio ogranicza emisje w działalności przedsiębiorstw korzystających z niskoemisyjnego, lokalnego ciepła. Głównym celem konkursu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez budowę głębokich systemów wytwarzania energii geotermalnej w lokalizacjach, w których istniejące odwierty poszukiwawcze potwierdziły opłacalność wykorzystania zasobów. Koszty odwiertów poszukiwawczych nie są kwalifikowalne.

Planowany zakres inwestycji obejmuje m.in.:

- budowę nowego lub rozbudowę istniejącego źródła ciepła opartego na energii geotermalnej,
- adaptację istniejących odwiertów poszukiwawczych do celów eksploatacyjnych,
- działania edukacyjne i szkoleniowe jako uzupełnienie inwestycji.

Przewidywana wartość dofinansowania projektu: 300 tys. – 1,2 mln EUR.

Uprawnieni wnioskodawcy: jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, w tym spółki komunalne.

Budżet konkursu: 10 mln EUR.

Przewidywany termin ogłoszenia konkursu: Drugie półrocze 2026 r.

5. Jakie są plany rozwoju infrastruktury przesyłowej wspierającej OZE?

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministerstwo Energii w grudniu 2024 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uzgodnił przedłożony przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego (PSE S.A.) projekt planu rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2025–2034. Plan zakłada nakłady inwestycyjne na poziomie 66,4 mld zł (dane w cenach stałych z 2024 r.). W opinii PSE S.A. wdrożenie planu rozwoju pozwoli na znaczący wzrost potencjału budowy nowych źródeł OZE. Możliwe stanie się wyprowadzenie mocy z ok. 18 GW morskich farm wiatrowych, ok. 45 GW źródeł fotowoltaicznych, a także ponad 19 GW lądowych farm wiatrowych. Wraz z potencjałem innych rodzajów OZE oznacza to w perspektywie 10 lat możliwość rocznej produkcji ok. 160 TWh energii ze źródeł odnawialnych. Warto zaznaczyć, że realizacja planu rozwoju pozwoli także na przyłączenie elektrowni jądrowej na Pomorzu oraz małych reaktorów jądrowych. W lutym 2026 r. PSE S.A. przedstawiły natomiast do konsultacji projekt planu rozwoju sieci przesyłowej na lata 2027-2036.

Należy ponadto wskazać, że w ostatnich latach na rozwój sieci elektroenergetycznych przeznaczono rekordowo wysokie środki finansowe, które obejmują dofinansowanie bardzo szerokiego wachlarza inwestycji objętych planami rozwojowymi operatorów systemu

przesyłowego oraz operatorów systemu dystrybucyjnego. W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności realizowane są liczne inwestycje ukierunkowane na wsparcie w obszarze sieci elektroenergetycznych.

Celem inwestycji G1.2.3, skierowanej do PSE S.A., jest rozbudowa, modernizacja i cyfryzacja sieci przesyłowej, ze szczególnym uwzględnieniem połączeń północ-południe, w celu lepszej integracji OZE z krajowym systemem elektroenergetycznym. Zakres inwestycji obejmuje rozbudowę linii 400 i 220 kV, budowę lub modernizację stacji energetycznych, wdrożenie CSIRE (Centralny System Informacji Rynku Energii), w tym systemu monitorowania jakości energii, a także rozwój trzech systemów informacyjno-komunikacyjnych wspierających zarządzanie siecią i centra danych.

6. Jak Ministerstwo ocenia wpływ transformacji energetycznej na ceny energii i dostępność dla obywateli?

Transformacja energetyczna zwiększa dostępność energii dla konsumentów poprzez rozwój energetyki rozproszonej i prosumenckiej. Ten nowy model energetyki umożliwia obywatelom aktywny udział w rynku energii oraz większą kontrolę nad jej kosztami.

Transformacja energetyczna to proces, który przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego kraju, ochrony odbiorców wrażliwych oraz zapewnienia przystępnych cen energii w dłuższej perspektywie.

System prosumencki w Polsce – a zwłaszcza mechanizm net-billing – wpływa na zmniejszanie presji cenowej na energię pośrednio, systemowo ale i bezpośrednio. Jego rola polega na zmianie zachowań prosumenckich, struktury popytu oraz mechaniki rynku energii.

Net billing to mechanizm rozliczeń wartościowych (zł), który powoduje eliminację motywacji do maksymalizowania produkcji kosztem realnych możliwości sieci oraz zachęca prosumenckich do dostosowania mocy instalacji do własnego zużycia. W praktyce prowadzi do zmniejszenia wolumenu energii oddawanej do sieci w momentach, gdy jej odbiór jest problematyczny. Net billing promuje zużywanie energii w miejscu jej wytworzenia, ponieważ energia zużyta na bieżąco jest najbardziej opłacalna finansowo. Co przekłada się na redukcję popytu na energię w godzinach szczytowych, gdy energia jest najdroższa, wówczas można zauważyć widoczny efekt rynkowy w którym zmniejsza się liczba godzin z bardzo wysoką ceną energii oraz obniża się średnia cena energii na rynku hurtowym (TGE). Net-billing wymusza racjonalne inwestycje prosumenckie, zmniejsza konieczność kosztownych rozbudów sieci oraz ogranicza skalę marnowania energii.

Większa autokonsumpcja w systemie prosumenckim oznacza mniejsze obciążenie sieci niskiego napięcia. Net billing zwiększa opłacalność instalowania magazynów energii, systemów zarządzania energią (EMS) oraz inteligentnych urządzeń sterujących zużyciem. Takie rozwiązania pozwalają magazynować energię zamiast oddawać ją do sieci.

Rządowe programy wsparcia dla fotowoltaiki i magazynów energii takie jak Mój Prąd, czy też nowopowstały Program priorytetowy Przydomowe Magazyny Energii wpływają na ceny energii pośrednio, ale realnie i długofalowo. Nie powodują one natychmiastowych obniżek rachunków dla wszystkich odbiorców, lecz działają poprzez kilka mechanizmów systemowych, które stopniowo ograniczają presję wzrostową na ceny energii i stabilizują rynek.

Dzięki przewidzianym dotacjom na rozwój magazynów energii współpracujących z instalacją fotowoltaiczną zwiększa się autokonsumpcja energii, co powoduje że gospodarstwa domowe kupują mniej energii z sieci, w mniejszym stopniu odczuwają

wzrosty cen hurtowych oraz zmniejszają rynkowy popyt na energię w godzinach szczytowych. Magazyny energii stanowią kluczowy element rozwoju energetyki prosumenckiej oraz zwiększania efektywności wykorzystania energii elektrycznej wytwarzanej w mikroinstalacjach OZE.

Umożliwiają one przechowywanie nadwyżek energii wytworzonych w okresach wysokiej generacji oraz ich wykorzystanie w godzinach zwiększonego zapotrzebowania, co pozwala na podniesienie poziomu autokonsumpcji oraz ograniczenie poboru energii z sieci elektroenergetycznej, wpływa to na spłaszczenie cen w czasie (mniejsze wahania), co w efekcie powoduje pojawienie się niższych cen szczytowych, mniejszą zmienność cen godzinowych oraz mniejsze ryzyko skokowych wzrostów cen. Dodatkowo rozproszone magazyny stabilizują bilans Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE), działając jak bufony, które pochłaniają energię podczas wysokiej generacji i oddają ją w okresach niskiej produkcji lub wysokiego zapotrzebowania, dzięki czemu operator potrzebuje mniej rezerw mocy, a system działa stabilniej i taniej. Oznacza to, że system przy dużej produkcji energii odnawialnej nie ponosi tak wysokich kosztów bilansowania energii. Te koszty są wliczane w taryfy, więc ich obniżenie ogranicza wzrost rachunków końcowych dla wszystkich odbiorców końcowych.

Ponadto istnieje możliwość rozliczenia ulgi podatkowej z tytułu modernizacji, która pozwala właścicielom istniejących domów jednorodzinnych odliczyć od dochodu podlegającego opodatkowaniu udokumentowane wydatki na poprawę efektywności energetycznej budynku w tym m.in. dotyczące magazynów energii. Kwalifikujące się prace muszą być potwierdzone fakturami VAT wystawionymi przez osoby prywatne i dotyczyć wyłącznie budynków już użytkowanych. Limit odliczenia wynosi 53 000 zł na podatnika lub 106 000 zł dla małżonków będących współwłaścicielami nieruchomości.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM